

CATECHISMUS ZONDAG 31 VRAAG 83 EN 84

Ds. D. Chr. Overduin 16 juli 1989

Catechismus zondag 31 vraag 83 en 84

Schriftlezing : Jesaja 52

Zingen : Psalm 24 : 4
 24 : 5
 65 : 1,2,4
 95 : 1,3

De 31e Zondag.

VRAAG 83: Wat zijn de Sleutelen des hemelrijks?

ANTWOORD: De verkondiging des heiligen Evangelies en de Christelijke Ban of uitsluiting uit de Christelijke gemeente, door welke twee stukken het hemelrijk den gelovigen opgedaan, en den ongelovigen toegesloten wordt.

VRAAG 84: Hoe wordt het hemelrijk door de prediking des heiligen Evangelies ontsloten en toegesloten?

ANTWOORD: Alzo, als, volgens het bevel van Christus, aan de gelovigen, allen en een iegelijk, verkondigd en openlijk betuigd wordt, dat hun, zo dikwijls als zij de belofenis des Evangelies met een waar geloof aannemen, waarachtiglijk al hun zonden van God, om der verdiensten van Christus wil, vergeven zijn; daarentegen allen ongelovigen, en die zich niet van harte bekeren, verkondigd en betuigd wordt, dat de toorn Gods en de eeuwige verdoemenis op hen ligt, zolang als zij zich niet bekeren; naar welk getuigenis des Evangelies God zal oordelen, beide in dit en in het toekomstige leven.

THEMA: DE SLEUTELN VAN HET HEMELRIJK

1. DE GEBROKEN SLEUTEL

2. DE NIEUWE SLEUTEL

Wij weten dat die laatste, voorafgaande, zondag sprak over een uitsluiting van het heilig Avondmaal, van diegenen die zich met hun belijdenis, en in hun leven, als goddeloze mensen gedragen. En dat de kerk verschuldigd is, naar de ordening van Christus, zulks ook te doen, totdat zij betering van hun leven bewijzen. En dat het middel om dat te doen, waardóór men dat doet, de sleutelen van het hemelrijk zijn. En daar gaat zondag 31 nu ons nader in voor.

Alleen, en dat is het schone van deze zondag, daar wordt niet uitsluitend nu direct begonnen met de kerkelijke tucht, de christelijke ban. Maar er wordt gesproken in een bredere zin over de ontsluiting en de toesluiting van het hemelrijk.

Je kunt wel begrijpen, dat als het gaat om het hemelrijk, dat daar niet alleen mee bedoeld wordt de hemel. Ja, dat komt nog wel eens voor. Die voorstelling in minder ernstige verhalen, in Roomse kringen, van Petrus die aan de poort van de hemel binnen laat, of niet binnen laat. Maar dat is niet naar het Woord van God. Wij weten dat in dat ontzagwekkend ogenblik, Christus Zelf de Deur zal zijn. En Zelf de Sleutel, en Degene die opent en die toesluit. En dat de mens op dat ogenblik zeker niet de ruimte of de vrijmoedigheid zou kunnen of durven hebben om zich binnen te dringen, tegen het oordeel van Christus in.

Het is trouwens ook niet Bijbels om te zeggen dat daar - hoewel er sprake van is dat de apostelen mede zullen oordelen de stammen Israëls en de engelen - dat neemt nog niet weg dat weg, we kunnen die apostelen of wie dan ook, niet als een soort portiers zien van de hemel. Dat doet God Zelf. En dat is de heerlijkheid van Zijn Christus. Die dan kan zeggen: "Ziet Vader hier Ik, en de kinderen die Gij Mij gegeven hebt".

Het woord zélf doet er wel een beetje aan denken, aan de hemel. Want er staat 'hemelrijk'. En als je dat een klein beetje om zou keren, dan zou je zeggen: Het rijk van

CATECHISMUS ZONDAG 31 VRAAG 83 EN 84

de hemel. Maar toch, het is breder bedoeld hier.

In de Bijbel lees je, daar wordt hetzelfde mee bedoeld, van het koninkrijk der hemelen. Dat koninkrijk der hemelen, daar wordt dan niet mee bedoeld alleen, of in de eerste plaats, de hemel. Want de Heere Jezus en Johannes de Doper hebben al geroepen: "Het koninkrijk der hemelen is nabij gekomen. Bekeert u!" En Jezus sprak: "Het koninkrijk Gods is binnen ulieden".

Daarom kunnen wij niet alleen dat hemelrijk als een toekomstige heerlijkheid zien. Maar wij moeten er mee rekenen dat dat hemelrijk ook hier op deze aarde aanwezig is. Als je dan toch blijft zitten met de vraag, waarom heet het dan hemelrijk, dan kom je weer tot dezelfde gedachte als vanmorgen: Hier op aarde is alles onder de zon. Onder de zon vergaan de koninkrijken, en komen er nieuwe koninkrijken op, alles wankelt hier op aarde. Alles is eindig hier op aarde. Er is geen enkel koninkrijk op de hele wereld waarvan je zou kunnen zeggen, het is vast, het is onbeweeglijk. Dat bewijst de geschiedenis heel overvloedig. Altijd is alles in beweging. En altijd is alles aan verandering, aan slijtage, vergankelijkheid, onderhevig.

Dat is niet alleen wat wij hier voor ons zien, en uit de geschiedenis bemerken. Het is een eigenaardige gedachte, maar eigenlijk geldt dat álles. Ook als je omhoog kijkt. Als je naar de sterren kijkt en naar de maan, en de zon. Ook dat is niet het hemelrijk.

Als een mens met veel moeite wat uurtjes op de maan doorbrengt, dan is hij niet aan de aarde ontheven, aan zijn aardse bestemming onttrokken. Dáár sterft hij ook.

Daarom hebben de profeten al gezegd, en Bildad spreekt er van in zijn redenen: De sterren zijn niet zuiver in Zijn ogen. Hoeveel te min een mens die een worm is, en een mensenkind dat een made is. Hij wil zeggen: Alles wat wij zien, ook als we zagezegd de hemel boven ons zien, daar wordt van gezegd dat hij wordt opgerold als een doek, als een dunne doek. En de psalmdichter spreekt ervan dat álles hier op aarde - psalm 102 - verandering ondergaat. Alles vergankelijk is.

Dat is op zich niet het ergste, dat alles vergankelijk is. Dat zijn de grenzen die de Heere God heeft gesteld. Want daar staat tegenover: Ziet Ik schep een nieuwe hemel en een nieuwe aarde, waarop gerechtigheid woont.

Ik zeg dit alleen maar, om bij dat hemelrijk tot de gedachte te komen, het is iets anders. Iets nieuws. Iets dat niet uit het brein van een geleerde ontsproten is. Dat door geen planoloog ontworpen is. Het is iets totaal anders.

De mens op zijn zoektocht in het leven, die wil desnoods proberen, en als er tijd is - ik denk het niet, maar wie weet hoe ver de mensen nog kunnen komen - dan zou hij hier van de aarde af het heelal in willen. Maar het betekent niets! Het is maar een speldeprikje. Het is allemaal nog maar naast de deur. Maar je ziet er wel het streven in van die mens naar de onvergankelijkheid. Naar dé ontdekking van het leven, en de onsterfelijkheid. Maar het lukt hem niet. Want alles waar hij naartoe wil, wat hij zoekt, is op zich ook weer aan de vergankelijkheid onderworpen.

Ook die sterren slijten. En al die andere hemellichamen die er zijn, die slijten. Ook daar vinden geboorten plaats, en sterfprocessen die wij niet kunnen volgen. Ook daar komen nieuwe krachten, en oude krachten vergaan. Alles, maar dan ook alles, wat je ook ziet, is altijd maar in beweging. En de beweging is energie, en is slijtage, en is vergankelijk. Alleen, het gaat allemaal zo ontzettend langzaam, naar onze mensenmaat, wij beleven dat niet. Wij kunnen dat niet beleven. En de Heere God zal op Zijn tijd ingrijpen.

CATECHISMUS ZONDAG 31 VRAAG 83 EN 84

Maar het is niet voor niets dat er staat: Ik schep een nieuwe hemel, een nieuwe hémel en een nieuwe aarde. Ook een nieuwe hemel. Hoe het zal zijn weten wij niet, maar het zal toch alles te boven gaan. Het zal van een zo grote heerlijkheid zijn, die wij niet bevatten kunnen.

Kijk, de kinderen - de oude volkswijsheid die was er dichterbij - het is alweer een ouderwets versje, maar ik heb het wel eens meer aangehaald geloof ik, wij zongen het nog wel op onze eigen manier als kinderen:

'Zwarte zwanen, witte zwanen,
wie gaat er mee naar Engelland varen?'

Daar werd niet Groot-Brittannië bedoeld, in dat versje. Maar daar werd eigenlijk bedoeld, het land van de engelen. Het hemelse, het onsterfelijke, het heerlijke.

Wie gaat er mee naar engelland varen? Dan komt het antwoord:

'Engelland is gesloten,
de sleutel is gebroken.'

Daar dacht ik een ogenblik aan bij de overdenking van dit stukje. "De sleutel is gebroken". En wij zongen er dan bij: - ik dacht dat dat niet oorspronkelijk was -

'Is er dan geen timmerman,
die de sleutel maken kan?'

Ja, merkwaardig. De moderne mens leeft zo anders. In de tijd dat de wetenschap vermenigvuldigd wordt, dat men denkt bijna aan God gelijk te zijn. Maar in die oude volksversjes daar tref je soms meer besef aan van de werkelijkheid, als in al die moderne woorden van de mens van deze tijd. "Engelland is gesloten". De hemel, de heerlijkheid is voor ons afgesloten, toegesloten. En de sleutel is gebroken.

Hemelrijk.

Als wij het over hemelrijk hebben, dan moeten we dus niet zomaar denken: Daarboven bij die sterren, daar op die maan, daar dit en dat. Nee, als een kleed zal het al verouden, niets kan hier zijn stand behouden, wat uit 't stof is neemt een end.

Dan moeten we ook niet bepaaldelijk alleen aan iets toekomstigs denken, zoals anderen doen. In de Bijbel wordt dat gezegd, maar daar wordt mee bedoeld, na deze bedeling. Dan komt het hemelrijk. Dat is ook weer niet zo. Want als je nu vandaag ergens zou komen waar een paar mensen bij elkaar zijn, en daar wordt uit het Woord van God gelezen, daar wordt gebeden, er wordt misschien gezongen, en daar is de Heilige Geest, en het geloof dat door de liefde werkt, dan is dáár het hemelrijk. Dan is daar iets van die andere Kant.

Dan kun je zeggen: Ja, maar dat hebben de Mohammedanen ook, dat hebben díé ook. Ja, nu dat is niet waar. Dat is niet waar. Dat willen ze tegenwoordig wel. Dan zeggen ze: Het komt allemaal op hetzelfde neer. We bedoelen allemaal hetzelfde. We mogen niet meer zeggen van: De Bijbel, de Bijbel. Want dat is voor óns zo, maar daar moet je een ander niet mee lastig vallen. Je moet een ander ook erkennen. Dat is ook de ware godsdienst voor die mensen. En misschien is het wel de waarheid. Dan hebben we allemaal wat van de waarheid.

Maar dat zijn nu allemaal waarheidsbegrippen die stoelen in het hier en nu. Dat zegt het geloof. Het geloof zegt als het ware: Ik heb helemaal geen geloof. Ik heb geen godsdienst, desnoods. Ik heb niets, geen religiositeit. Maar wat ik heb, dat heb ik door

CATECHISMUS ZONDAG 31 VRAAG 83 EN 84

genade van Boven, uit de hemel. En wat ik weet, dat weet ik van 's hemels wege. God is gekomen, en die heeft dat hemelrijk meegebracht in Christus Jezus. Hij is het, de Koning van het rijk. De Koning der ere. Waar Hij Zijn Naam gedachtenis doet stichten, - Hij, niet wij, wij kunnen dat niet. We kunnen amper een verjaardag vieren, laat staan dat we Zijn Naam gedachtenis kunnen stichten - hemelrijk!

Dat stervende, uitgemergelde vrouwtje dat opeens zingt: "Dan ga ik op tot Gods altaren", hemelrijk!

Dat kind dat moet sterven, en dat gelovig de armpjes uitstrekt, hemelrijk!

Die jongen of dat meisje dat opeens vraagt naar de Heere en Zijn sterkte, hemelrijk!

Die bedelaar die zo gaarne binnen zou willen komen, maar niet kan of niet durft. Totdat hij bij de arm genomen wordt en opgehesen en dat gezegd wordt: "Kom, alle dingen zijn nu gereed". Daar brandt het licht. Hemelrijk!

De meest rare, eigenaardige plaatsen: Gevangenissen, onderontwikkelde gebieden zoals de mensen dat noemen, maar ook in de keuken of in de kelder, of op de zolder, kan iets van dat hemelrijk zijn. Die inbreuk van buiten naar binnen. Die inkomst van het Woord door de Heilige Geest.

Daarom, wij moeten vaststellen dat er bij ons niets is. De ene mens is wel godsdienstiger aangelegd als de ander. En je kunt ook zeggen, de ene mens is wat spiritistischer aangelegd dan de ander. Die is er gevoelig voor, hier of daar. Maar dat is nog niet het hemelrijk.

Als een hele synode bij elkaar zit met allemaal kerkelijke hoogwaardigheidsbekleders, enzovoorts, dan wil het nog helemaal niet zeggen dat dat hemelrijk is. Maar het kan wel zo zijn dat ergens twee mensen elkaar ontmoeten in de armoe, of in de rijkdom, in de klacht of in de blijdschap, hemelrijk! Iets wat van buiten gekomen is, naar binnen. En dat God daarvan weet. En zo'n hele synode met allerlei hoogwaardigheidsbekleders, waar de Heere niet eens notitie van neemt.

Dat is nu zo eigenaardig met het hemelrijk. Het is zéker wel, het zal zijn voltooiing hebben, zijn grote glans en luister, als deze bedeling voorbij is. Maar je kunt niet zeggen: Dan komt het pas. Of: Dan is het er pas. Het is er nú al.

Het is er als je met vrede mag verkeren onder het Woord van God. Als je verblijd wordt door het Evangelie. Of als die Geest der verootmoediging je zachtjes doet stamelen: Ik ben niet waard uw kind genoemd te worden. Heere, ik ben het niet waard. Allemaal dingen van het hemelrijk. Dus het is wel degelijk hier. Je kunt het ook niet direct beperken tussen een paar muren.

Je hebt mensen, die doen net alsof de kerk het hemelrijk is. Maar dat kun je ook niet zeggen. Als het goed is komt in de kerk het hemelrijk wel openbaar, dat wel. Maar je hoeft niet te zeggen: Des Heeren tempel, des Heeren tempel is déze! Je hoeft niet te zeggen: De Hervormde of de Gereformeerde kerk dat is het hemelrijk, of Oud Gereformeerd, Christelijk Gereformeerd, of Hervormd Gereformeerd, dat is nu het hemelrijk. Dat hoeft je niet te zeggen. Het is eeuwig Gods vrije gunst als er iets van dat hemelrijk openbaar mag komen.

Al zouden ze allemaal zeggen: Die kerk? O, dat is niets. Dát? Is niets! Dat maakt niet uit. Het gaat er niet om hoe wij er over denken, maar hoe God er over denkt. En hoe God oordeelt.

Dat hemelrijk is eigenlijk zo geheimenisvol, dat we eigenlijk niet anders dan met een

CATECHISMUS ZONDAG 31 VRAAG 83 EN 84

grote schroom er over kunnen spreken. Als God het geeft. Het is breder dan het kerkje. Het is breder dan al onze meningen en voorstellingen. Het sluit in wat misschien buiten gesloten is. En het sluit misschien wel buiten wat zichzelf houdt voor de enige openbare, zichtbare vertoning van het hemelrijk. Net andersom als dat we denken of zeggen.

Als je nog dichter bij zou willen komen, dan zou je zeggen: Wat is dat dan, dat hemelrijk? Is dat een stukje land? Nee, dat is het niet. Dat bedoelde ik eigenlijk ook een beetje. Is het Boomberglaan 6, of Kerkbrink zoveel? Nee, dat is het niet. Het hemelrijk is daar waar God in Christus binnen komt. Of dat het onder de grond of boven de grond is, in de gevangenis of buiten de gevangenis. Bij mensen waarvan de anderen smalend zeggen: "O, die is te stom om tot tien te tellen". Niets mee te maken. Het kan in de krankzinnigeninrichting zijn, bij de mongooltjes.

Het is daar, zei ik, waar God in Christus binnen komt. Waar Hij Zijn voetstap zet. En daarom is het een hemelrijk. Want geen mens op aarde, hoe beroemd, hoe geleerd, hoe gelovig of wat ook, kan ons dat hemelrijk brengen.

Mensen brengen ruzie mee. Nijd, twist, tweedracht. Maar dat hemelrijk is goed. Dat brengt alles mee voor dit en het toekomstige leven. Omdat het van een andere aard is. Die dwaasheid van het hemelrijk is wijzer dan onze wijsheid. Die zwakheid van het hemelrijk is veel sterker dan onze kracht. Bij ons knaagt, aan iedere kerkmuur, aan alles wat de mens daar stelt, de worm. En al die wonderbomen vergaan. Daar blijft niets van over. Maar dat is nu juist het unieke, het enige van dat hemelrijk, dat het geen einde heeft. Dat de mot en de roest niet verteert, dat de dieven er niet zullen doorgraven en stelen. Het is Gods eigen rijk, en Zijn eigen werk.

En daarom heet het 'hemelrijk'. Een andere orde. Ik hoop dat we dat, ja, begrijpen, je gebruikt onwillekeurig het woordje begrijpen. Maar ik ben er altijd toch een beetje griezelig van, want wat begrijpen wij nu eigenlijk. Maar ik hoop dat je de bedoeling aanvoelt. Dat je dingen hebt die je niet weet.

Als je nu bijvoorbeeld een fotootje hebt, zodra nu dat fotootje - die fotootjes - achttien keer per seconde - snelheid - voorbij je oog gaan, dan zie je ze. Dan is het één geheel. Dan zie je lopen, bewegen, alles. Die snelheid heeft dat nodig om voor ons een natuurlijke weergave te vormen van de werkelijkheid. Het kan ook zo snel gaan dat je niets ziet. Hoe komt dat? Is het er dan niet? Als iets nu zo snel gaat dat je het niet ziet. Een kogel kun je niet zien gaan. Ja soms, een langzame misschien, een raket. Maar werkelijk een kogel uit een mitrailleur, die kun je niet zien gaan. Maar hij gaat wel. Hij is er wel. Maar dat is een andere wereld.

Wij kunnen hier toch niets zien in de kerk. Ja, je ziet die stenen, enzovoorts. Maar als nu de apostel zegt dat de satan rond gaat als een briesende leeuw, zoekende wie hij zou mogen verslinden, dat zie je niet. Dan denken wij alleen aan die schreeuwerige reclame van de bioscoop misschien, en van al die andere dingen. Maar hij is nog veel dichterbij, veel sluw. Je ziet het niet. Maar hij is er wel! Net als die kogel die je niet ziet. Maar als hij je raakt ben je dood.

Kijk, dat ligt buiten onze gezichtskring. Wij zijn beperkt. Nu, zo kunnen wij nu ook zeggen: Dat hemelrijk is buiten onze gezichtskring. Niet omdat het zo snel gaat, maar omdat het van een andere kánt komt. Het is binnen gekomen. Het is onder ons

CATECHISMUS ZONDAG 31 VRAAG 83 EN 84

gekomen. Maar het is in geen één laboratorium gemaakt en uitgedacht. Het is puur het welbehagen van God de Vader, Die Zich met ons wilde inlaten en bemoeien. Die zondaren zalig wil maken om niet.

Als je daaraan denkt, wat zijn wij dan toch klein en nietig. Maar moeder of vader, als je nu ook iets mag weten van het Koninkrijk. Je beseft het niet altijd misschien, maar er zijn van die momenten dat het net is alsof eens even het gordijn opengaat. Wat is het dan onbegrijpelijk rijk dat God jou wilde hebben. Er zijn toch nog zoveel andere dingen, mensen, zaken. Kijk eens om je heen. Kun je dat nu begrijpen? Jij in jouw bedje, die zieke daar in zijn bedje, die stervende die weet mag hebben van het hemelrijk. Wat een wonder! En wat arm, wat een ontgoocheling daarbuiten. Dan heb je eigenlijk niets. Helemaal niets. Nu, dat kun je niet begrijpen. Dat kun je gewoon niet begrijpen wat voor jou zo vanzelfsprekend is. Wat voor jou misschien toevallig is.

Je kwam iemand tegen. Je bent met iemand getrouwd die iets wist van het hemelrijk. En zo ben je misschien binnen gekomen. Ook in het hemelrijk, als God Zich met je wilde bemoeien. "Ja, toevallig heb ik iemand en die was een beetje gelovig....." Ja, maar zo is het niet, toevallig dit en toevallig dat! Heb je er wel eens op gelet, dat je in je leven op bepaalde momenten mensen tegenkomt van het hemelrijk?

Geen Jehovah's getuigen.

Die bedoel ik niet. Maar wérkelijk, wérkelijk mensen die door de Heilige Geest en het Woord aangerood zijn. Hemelrijk! Die kom je op je pad tegen. En dan bedoel ik eigenlijk mensen, zo midden in de wereld. Dat wij elkaar tegen komen misschien, en andere kerkmensen, dat ligt een beetje voor de hand. Maar ik heb mij wel eens verbaasd - het is moeilijk hoor om dat te onderzoeken - hoeveel keren burgers van het hemelrijk opeens in contact komen met burgers van dat andere rijk. Net alsof God het erom doet. Net alsof God op een bepaald moment een mens wil vermanen: Denk er om, er is nog wat anders. En dat een burger van dat rijk soms maar een enkele opmerking maakt, daar hoeft hij geen vrome preker voor te zijn, waaruit iets blijkt van dat andere rijk.

Daarom hemelrijk. Voor ons zo ongrijpbaar. Voor ons onbevattelijk. Voor ons niet na te maken. Dat kan gewoon niet. We zullen daarin toch eenswillend gemaakt dienen te worden met de Heere God die het Zelf doet, en Zelf dat rijk gestalte geeft op aarde. En Zelf ook de onderdanen van dat rijk bijeen vergadert. Want wij kunnen het niet. Wij hebben het niet.

Wij kunnen mensen alleen maar opscheppen met onze ellende, met ons pessimisme of optimisme. Maar we kunnen ze niet maken tot burgers van dat rijk. Daarom is het een hemelrijk. Het grijpt in, het komt letterlijk misschien wel door de stratosfeer, de atmosfeer, komt het zo hier. "En het Woord is vlees geworden, en het heeft onder ons gewoond".

Nu is die sleutel gebroken. Die sleutel voor ons om het hemelrijk te ontsluiten, om het te bereiken. De mensen zoeken wel. Of dat ze het ware zoeken dat laat ik in het midden. Je hebt mensen die tillen daar nogal hoog aan, die zeggen dat ieder mens uiteindelijk toch een zoeker is van God, en een zoeker naar de zaligheid. Maar ik weet dat zo net nog niet. Ik denk eerder dat hij meer een eigen ingebeelde zaligheid en geluk zoekt voor zichzelf. Maar niet het echte. Maar die sleutel, in ieder geval, die is gebroken.

CATECHISMUS ZONDAG 31 VRAAG 83 EN 84

Wat is dat, die sleutel? Ja, dat is gehoorzaamheid aan God. Geloof in God. Vertrouwen in God. Gemeenschap met God. Open zijn voor God. Je hebt mensen die praten er net over alsof het de gewoonste zaak van de wereld is. Nu, het raakt kant noch wal. Dan zeggen ze: "Ja, je moet jezelf er voor open stellen, en dan gebeurt het wel". Dan zeg ik ja, ik ben het er mee eens dat wij de middelen horen te gebruiken. Dat we naar de kerk horen te gaan. Daar ben ik het hartelijk mee eens. Maar als het nu gaat om zalig worden? Om behouden worden? Om dan net te doen alsof er toch ergens nog een sleutel is. Een hele sleutel naar het engelenland. In plaats van te vragen: "Wie gaat er mee naar engelenland?" Om dan als antwoord te geven in plaats van: De sleutel is gebroken! Om dan te zeggen: "Je moet jezelf er voor open stellen, anders dan"

Ik kan dat niet begrijpen. Ik kan niet begrijpen dat mensen daar nu zo blij mee zijn, als je jezelf leert kennen. Als je leert zien hoe diep onze geestelijke dood en verwording is, en vereenzaming. Hoe sterk de knechting is waarmee we geknecht zijn aan alles buiten God.

Kijk, je kunt zoiets wel voorstellen, maar dan moet je eerst een voorstelling geven dat iedereen als het ware het gevoel krijgt: Dáár moet je bij zijn. Net als in de reclame. Dan krijg je dat reclame-idee van: Tjonge, dat moeten wij ook nodig hebben. Tjonge, daar kun je niet buiten. Dat moet je hebben, als je dát niet geproefd hebt, als je dat niet gegeten hebt, of als je daar niet geweest bent dan tel je niet mee. En dat je dan ook op die manier het hemelrijk, God, de sfeer van de gemeenschap, als je die dan zo voor gaat stellen. Maar is dat dan wel echt? Dan moeten we aan dat hemelrijk eerst net zo lang sleutelen totdat het een beetje in het verlengde ligt van onze hebberige aard. En dat we toch wel stom zijn als we die kans aan onze neus voorbij laten gaan.

Ergens kan ik wel begrijpen als Naomi zegt: "Gaan jullie maar terug kinderen, waarom zou je met mij mee gaan? Ik neem aan dat jullie toch heel wat anders zoeken. Als je met mij mee gaat, wat heb je dan?" En Ruth weet ook wel dat als God één van de kinderen hebben wil, of hij dan terug gaat naar Moab of niet, maar de Heere bereikt Zijn doel. Dat heeft ze in haar leven wel ondervonden. "Waar zou ik Uwe Geest ontvlien". "Kijk, als ik nu vannacht nog zwanger zou worden en een kind zou krijgen. Maar ja, dat is toch Je hebt aan mij niets, ga terug". Dat is toch begrijpelijk? Wat moet je iemand nu bieden? Hemelrijk? Kom nou!

Ja, maar als je nu werkelijk gelooft dat je voorbij gaat, en de wereld en haar begeerte, en alles. Zoals psalm 49 dat zo zegt: De mens die in waarde is blijft niet. Als je er nu echt doorheen mag kijken. En je krijgt een oog dat je zegt: "God? Ach mens houdt op, God. Nee hoor, als het aan mij ligt dan zeg ik als het me al te benauwd wordt: "Geef me maar gauw een spuitje, dan ben ik er uit. Want ja, als het leven toch niets meer is. God?"

Als je nu echt gelooft: Die goddeloze ben ik. En je hoort dán van Hem, Die inkomt onder ons om te tabernakelen. Om onder ons te wonen. Wat een wonder! Wat een wonder is dat. Als je echt gelooft: Die sleutel is gebroken. Ik kan met mijn godsdienstig gevoel, met al mijn angsten die ik heb, ach die overgroeien we misschien ook wel. Er zal nog wel eens een pilletje of spuitje komen dat je ook niet meer bang bent. Misschien hebben ze het al wel. Dan wordt je door je angst heen geholpen. Nu, dat betekent allemaal niets.

Als je dat nu alles eens ziet als gebroken sleutels. Ook als we proberen om de mensen met angst voor de hel en voor de straf de deur binnen te zwiepen. En je vertwijfelt nu

CATECHISMUS ZONDAG 31 VRAAG 83 EN 84

werkelijk eens aan jezelf aangaande die sleutel. Dat je zegt: "Een sleutel? Ik ben nog niet eens er aan toegekomen om te kijken of er een deur is. Laat staan dat ik nog gezocht heb naar een sleutel". Zo gebroken is de relatie tussen Gods rijk, gemeenschap, liefde, trouw, en ik. Geloof ik dat?

Ja, ik zeg al dat ik het geloof. Maar telkens verraad ik mezelf, dat ik het eigenlijk niet geloof. Als een ander een beetje uit de boot valt of zo, of die doet iets wat mij niet aanstaat, 'dan heb ik hem door'. Geloof je nu dat dat nu de werkelijkheid is van mijn en van ons bestaan. Niet om alles goed te praten, helemaal niet. Maar om te komen tot die echte erkenning, hoe dikwijls we ook weer tegen de kant op proberen te klauteren: De sleutel is gebroken. We kunnen niet meer overvaren naar de Heere God. Er is niemand die zegt: Waar is God mijn Maker, Die de psalmen geeft in de nacht.

Ik hoop dat we dat niet zo uitleggen, dat we in ons leven buiten God onszelf daarmee gerust stellen. Met het idee: De dominee zegt het ook. We hebben niets, we zijn niets. Dat hoop ik niet. Ik hoop eerder dat je de waarheid van wat ik zeg, diep in het hart gevoelt en gelooft. Maar dat niet alleen. Dat je zegt: "Ach Heere, geef mij verstand met goddelijk licht bestraald". En dat eenvoudige versje, waar we nog maar aan het begin van staan: "Heere, ai maak mij Uwe wegen door Uw Woord, en Geest bekend".

De sleutel is gebroken. Die geestelijke dood, die schuld, die zonde. God Zelf heeft de deur dicht móéten doen. Wij hebben de deur ook dicht getrokken. Maar God Zelf heeft gezegd: "Een engel met een zwaard bewaakt de weg naar de boom des levens". Het is voorbij. God vordert! Zijn gerechtigheid kan die dieven, inkruipers, onderkruipers niet uitstaan. God kan ze niet toelaten. Zo is dat koninkrijk, dat huis, voor ons onbereikbaar. Dan komt God. Wat zijn de sleutelen van het hemelrijk?

Ja, wat zijn de sleutelen van het hemelrijk?

Hoe was de sleutel van het hemelrijk?

Luisteren! Gehoorzaam zijn! Doen wat de Heere zegt: "Gij zult niet eten van die ene boom. Die is voor Mij! Alles mag je eten, overal van eten, maar dát niet". De sleutel is gebroken. En nu? We kunnen niet meer in het paradijs komen.

Nu staat er hier: Wat is nu een sleutel? Oh, de nieuwe sleutel, de verkondiging van het heilig Evangelie! Daar raak je nu precies het hart van het hemelrijk. Daar kom je nu precies terecht bij die nieuwe sleutel. Die nieuwe sleutel die niet meer bestaat, of kan bestaan uit het initiatief van een mens. Om uit onze werken, uit ons zoeken, uit ons vinden, uit onze tranen, uit onze wanhoop of wat dan ook een doorgang, een ingang te vinden in dat andere rijk. Dat hemelse rijk. Maar om nu, als sleutel, te horen verkondigen de goede Boodschap.

De goede Boodschap: Hoe lieflijk zijn degenen die vrede verkondigen. Die de sleutel meebrengen van het beloofde land. Van de gunst en de gemeenschap met God. Van de genade, de ontferming. En dat die Boodschap dan bestaat uit de verkondiging van de kwijtschelding, van de vergeving

In principe is elke godsdienst op de wereld zo hard als metaal. Want iedere godsdienst berust grotendeels op zelfverlossing. Iedere godsdienst, ook de godsdienst van het Karma, van de reïncarnatie, daar ga je in een eindeloze kringloop maar door. Heb je het slecht gedaan, misschien dat je de volgende veertig jaar een hond bent of een kat, wie weet. Maar je zult boeten, je zult betalen, je zultNu, bij alles wat je hoort ligt dát op de bodem van de leer.

CATECHISMUS ZONDAG 31 VRAAG 83 EN 84

Nu komt dat hemelrijk. Is het dan niet echt een hemelrijk? Daar komen boodschappers met een vrede-boodschap. Daar komen ze zeggen: "Bekeert u, want het koninkrijk Gods is nabij gekomen! Houdt op met je zoekerij, met je hemelzoekerij! Houdt op met je farizeïsme. Houdt op tollenaar met je ongerechtigheid, of zondaar: Houdt op! Houdt op eeuwighedszoeker. Diepe of ondiepe geest, alles wordt bij elkaar geveegd. Houdt maar op! Het koninkrijk der hemelen is nabij gekomen!" En straks wijst Johannes de Koning aan: "Zie het Lam Gods, dat de zonde der wereld wegdraagt!" Er is een nieuwe sleutel! En die nieuwe sleutel, o dat is zo groot, zo wonderbaar. In feite is Jezus Christus Zelf de sleutel. Maar Hij is ook, met eerbied gesproken, en wij zongen er dan bij: "Wie is de timmerman, die de sleutel maken kan?"

Ja, die Sleutelmaker, door God te geven wat Hem toekomt, en de straf te dragen die ik verdiend heb. Dat is nu heilig Evangelie. Dat is nu het wonderbare van het geloof, dat wij niet hebben bedacht, maar dat van buiten komt naar binnen. Dat is het grote wonder van de verzoening. Die Sleutel door de Vader voorgesteld, tot een verzoening van onze zonden. Hij heeft het gemaakt, die nieuwe sleutel. En die nieuwe sleutel bestaat nu niet uit mijn gehoorzaamheid in de eerste plaats, maar uit Zijn gehoorzaamheid. Niet uit mijn lijden, maar uit Zijn lijden. Niet uit mijn doen van Gods heilige Wet, maar uit het doen van Jezus Christus die mocht zeggen: "Wie overtuigt Mij van zonden?" Dat is een nieuwe sleutel. Een ongekende, ongehoorde Boodschap.

Daarom - ja, we gaan naar huis - was het zo aards en zo hemels als die herders daar zitten in de nacht. Met hun herderskleding, met die schapen, en alles wat er zo bij hoorde. En opeens is daar die alles doorkruisende waarheid. Het licht van een andere orde dan het aardse licht. Ze schrikken. Ja wat denk je, hemelrijk? En daar zit je dan in de blubber, een beetje versuft. "Vreest niet, ik verkondig u grote blijdschap, die al het volk wezen zal. U is heden geboren, de Zaligmaker, Christus de Heere, in de stad van David".

De sleutel ligt niet in de hemel. Om te zeggen: Ik klim naar de hemel. Ze ligt niet in de afgrond. De sleutel ligt in de stal, in de kribbe, en aan het kruis waar de deur werd opgedaan voor een moordenaar.

AMEN